

Улазак у постамеричку епоху?

Пише: Слободан Јовановић
уторак, 13 септембар 2011 16:27

САД себе доживљавају као једину суперсилу и таква позиција природно и психолошки са собом носи одговарајуће последице. Американце све више плаши Кина, али и земље региона БРИК које се доживљавају у Пентагону као нова претња по америчку глобалну светску хегемонију. Американци су психолошки веома специфични. Када је неко већ последње две деценије једини светски полицајац природно је да такву позицију прати и осећање надмоћи које ипак почива на једном константном страху, страху да ће поменута надмоћност постепено избледети и ишчезнути.

Када је у питању Кина, Амерички страхови су сасвим оправдани, јер ће Пекинг врло брзо захваљујући експоненцијалном расту моћи својих оружаних снага, достићи Америку [\[1\]](#), наравно ова теза своје поткрепљење налази у чињеници да је Кинеска економија друга на свету и да се кинеско улагање у оружане снаге сваке године све више повећава.” У америчком војном надлештву су уверени да ће обим инвестиција Кине у свој БПК омогућити овој земљи да стекне војне могућности “ које прете дестабилизацијом војне равнотеже у региону”.

[\[2\]](#)

Шеф Пентагона Леон Панета саопштио је да су САД наводно дужне да „заштите планету од покушаја земаља БРИК-а да тобоже поремете стабилност у свету. По речима Леона Панете, у наредној деценији Вашингтон је дужан да заштити планету од покушаја ових земаља да “подрију стабилност у свету“. Наравно, Панета је под стабилношћу у свету подразумевао одржавање садашњег униполарног поретка што је и са финансијске а и војне тачке гледишта стратешки немогуће. Речи Леона Панете само изражавају растућу Америчку параноју од губитка првенства у свету у светлу жалости због жртава терористичких напада 11. септембра 2001. када су се Американци по први пут заиста осетили рањивим. Све ово има огромни психолошки утицај на нацију Сједињених Држава, међутим, Панета је саопштио и нешто ново. Наиме, нови демон од кога САД треба да страхују није само Кина већ и Бразил, Русија, Индија, земље, које ће по проценама свих аналитичара чинити окосницу будућег униполарног поретка у свету.

Све ово је веома уско повезано са светском економском кризом тако да рат са потенцијалним другим супер силама не представља једину забринутост америчких аналитичара већ и јачање економске и привредне моћи земаља БРИК-а којима се

Улазак у постамеричку епоху?

Пише: Слободан Јовановић
уторак, 13 септембар 2011 16:27

недавно придружила и Јужноафричка република. Убрзани финансијски развој у овим земљама чиниће окосницу њихове војне моћи која ће у деценији пред нама озбиљно угрозити америчку војну супремацију у свету. Посматрајући из финансијског угла који подразумева огромне дугове у које су запале САД, такав разлог за страх је више него оправдан.

Поменути шеф Пентагона, Леон Панета који је актуелни Секретар за одбрану САД у администрацији Барака Обаме и бивши директор централне америчке обавештајне агенције, није свакако усамљен у својим убеђењима и страховима. Осим њега и државни секретар Хилари Клинтон изјавила је да су “ САД лидер у свему и да Америка за собом води остале”. Управо услед таквог става који подразумева изузетну количину надмености морамо да се сложимо са изјавом директора Центра за друштвено-политичка истраживања Владимиром Јевсејевим који је у интервјуу за „Глас Русије” истакао да „Вашингтон повремено види претњу тамо где је нема”. Такође, руководилац Центра за источна истраживања дипломатске академије МИП Андреј Володин истакао је да политичари у Вашингтону треба да погледају стварности у очи јер је свет ушао у нову епоху коју стручњаци већ називају „постамеричком”.

Шта то практично значи? То значи да САД, заједно са НАТО пактом који још увек није успео да савлада отпор прогадафијевих снага у Либији и остатака његове војске, полако губе позицију која им омогућава искључиво право на силу у сваком делу света и да ће Амерички стратеги морати озбиљно да размисле и процене како ће очувати статус оружаних снага САД у новој констелацији војно-економских снага у свету. Наравно, овакав поредак много ће више одговарати слабијим земљама које су до сада биле жртве америчке насилне “демократизације” која је за собом остављала једино пустош. Једино од чега треба да страхујемо, а томе нас је научила историја, да ниједна светска империја са сцене не одлази мирним путем. Остаје нам само да се надамо да ће се у овом случају та транзиција ипак догодити без глобалних сукоба.

---

[1] <http://www.nspm.rs/savremeni-svet/amerika-sve-vise-strahuje-od-jacanja-kineskih-oruzanih-snaga.html>

[2] <http://www.nspm.rs/hronika/pentagon-zemlje-brik-na-spisku-pretnji-zajedno-s-terorizmom-sajber-napadima-i-nuklearnim-programima.html>